

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Fél évre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
 és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk egynéhány nap mulva XXVIII-ik évfolyamába lép.

Felhasználjuk ezt az alkalmat arra, hogy a „Bácska“-t megyénk olvasókörztségének további jóakaratu támogatásába ajánljuk. Büszkén valljuk, hogy a lap fennállása óta híven, becsülettel és tisztességgel teljesítette kötelességét, szem előtt egyedül a közélet önzetlen szolgálatát tartotta. Ennek köszönheti folytonos izmosodását, ennek köszönheti azt, hogy a „Bácska“ a megyei közéletnek már régóta számottevő tényezője. Frázisokkal és nagyhangú ígéretekkel nem dolgozunk, csak azt ígérhetjük meg az újév küszöbén, hogy nehéz munkánkat ezután is a legnagyobb lelkesedéssel fogjuk teljesíteni.

A válságos politikai helyzet kötelességünké teszi, hogy a bekövetkezendő időkben a rendesnél többet foglalkozunk politikával.

A nagy küzdelemből mi is ki fogjuk venni részünket. Hívek maradunk ahhoz a politikához, a melyet ez a lap, amióta politikáivá lett, homlokára irt s mindig tántoríthatlanul követett.

A legerőteljesebben hangsúlyozzuk, hogy gróf Tisza István politikájának a mostani akciója helyességének és szükségességének feltétlenül hívei vagyunk s azt körünkhöz képest a legodaadóbban támogatni fogjuk.

Meggyőződésünk teljes erejével fogjuk hirdetni e nehéz órában gróf Tisza István miniszterelnök hazafiságát s államférfiúi zsenialitását, melynek diadalra kell vezetni e nemzet ügyét.

Ismételten kérjük megyénk és városunk komoly elemeit, segítsenek hírlapírói tisztünk teljesítésében anyagi és szellemi támogatásukkal.

A „Bácska“ szerkesztősége.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 korona.
 Fél évre 6 korona.
 Negyedévre 3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre 8 korona.
 Fél évre 4 korona.
 Negyedévre 2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

Karácsony.

Szeretettel köszöntünk mindenkit karácsonynak szép ünnepén.

A harangok templomba hívának, a hétköznapi munka megszűnik és éveknek messze távolából halljuk a biztató szót: Békesség a földön a jóakaratu embereknek.

Ha odakint a télihar süvit is, szívünkben tavasz virít, mert a szeretetnek nagy ünnepe a karácsony. De legyen az a fölébredt erős hitnek és áhíthatnak is.

Milyen szerencsétlen az a nép, melynek templomai üresek.

Üresek, sívárok, reményvesztettek ott a szívek is. Milyen szerencsétlen az a nép, melynek temploma harangja hiába szól, ahol az az ére nyelvek szótára a szívben a hitnek nem boldogító, megnyugtató érzése fakad.

Vannak olyan gyöngelhitűek, akik azt mondják, hogy a vallás

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Karácsonyra.

*A Megváltónak születése napján,
 A Szeretetnek szent, nagy ünnepén
 Az embereknek irigy tömegére
 Lehajtott fővel, búsan nézek én.
 A Szeretetnek társadalma volna
 — Sokan úgy mondják — ez a mostani,
 Pedig a pénz az Isten és a pénzért
 Készek egymásnak vérént ontani.*

*Az irigység jegyében él az ember,
 A Szeretet csak külső takaró,
 Mely a sötét lelket fehérbe vonja,
 Miként e piszkos földünket a hó.
 Rossz szenvedélyek, irigység, gyűlölség
 Uralják most az emberek szívét
 S a Szeretetnek szent, dicső tanát ő
 Profán kezekkel durván tépi szét.*

*Elolead majd a hókéreg a földön,
 Az irigységek álcája lehull
 S a Szeretet dicsőséggel ragyog fel
 Az irigység, gyűlölség romjiból.
 A megtisztalt emberiség szívét majd
 A Szeretet szent tüze járja át
 Akkor, csak akkor ünnepeljük méltón
 A kereszténység szent karácsonyát.*

Ignotus.

Murillo.

Annak a pompás és gyönyörteljes előadásnak emlékét akarom feleleveníteni, amelyet dr. Nyári Sándor, az országos képtár őre, a múlt vasárnap előkelő, diszes közönség előtt a spanyol festészetéről és annak egyik világhírű mesteréről, Murillóról tartott.

A spanyol, ez a valamikor oly hatalmas s oly sokat szenvedett nemzet, szellemi nagyságokban nem bővelkedik, de azért van az irodalomban Calderon-ja, Cervantes e, a festészetben Murillója, Velasquez-e, akik ott

tündökölnek a világ legnagyobb elméi, legnagyobb művészei között.

Míg Olaszországban a XIV., XV. és XVI. század jelzi a festészet fénykorát, amely a művészeteknek talán soha többé nem ismétlődő teljét mutatja, — s amely a festészetet ugyszólván befejezte, amíg Németalföld is korábban futja be a festészet tüneményes utját: addig Spanyolország ezen századokban a festészet terén alig játszik szerepet. Nemzeti jellege nincs. A spanyol festészet e korban kizárólag az egyháznak van segítségére, hogy a szentírást, az irni olvasni nem tudók nagy számával megérthetővé tegye. Könyv helyett tehát kép szolgált erre a célra A festészet ily korban, amikor hivatása csak a tanítás volt, művészetté mindenütt nem fejlődhetett.

A művészet fellendülése Spanyolországban csak a XVII. században következett be, részben a műveltség általános terjedésénél fogva, ami a festészetet is felszabadította kizárólag oktató hivatása alól, részben sok más okból, de főképp két férfi langeszű művészi egyéniségének hatása és tevékenysége következtében. E két nagyság: Murillo

nem való mindenkinek: a fiatalok azt beszélnek, hogy csak az öregeknek; a műveltséget színlelik, hogy a tudatlanoknak és a tudatlanok, hogy csak a papoknak való.

Milyen balga felfogás!

Ugyan te fiatal ember! mikor viruló egészségedet megtámadja a a betegség és hervadni kezdenek arcod rózsái, a fájdalom ágyad fenekéhez szegez: mondd meg, nem a vallás nyújt-e reményt a meggyógyulásra s nem az Istenhez folyamodol-e könyörületért?

Ugyan te ál-tudós! nem olvastál-e ezer és ezer példát arra, hogy a világ legnagyobb tudósai buzgólkodtak a vallásért és erősek voltak a hitben s szorgalmasan jártak a templomba!

És te jámbor együgyű ember! nem az Istenhez sóhajtasz-e fájdalommal és halálos ágyadon?

Avagy van-e olyan haldokló, akinek elszederjesedő ajka ne az Isten nevét rebegné utoljára?

A vallás nem a papokért van, hanem a papok vannak azért, hogy tanítsák a vallást és megvilágosítsák nekünk az utat, mely a földön a lelki nyugalomra, a földi boldogságra és a mennyei örök üdvösségre vezet.

Senkit sem szabad vallásáért megvetni, mert minden vallásnak alapja az egy igaz Isten és a szeretet.

Áldott az a jó anya és apa még

a haló porában is, aki megajándékozta gyermekét a legdrágább kincsessel: a hittel és vallásossággal!

Vigyük magunkkal gyermekeinket a templomba, hogy buzgóságunkat látva, buzgókká legyünk.

Tegyük templommá a magunk házáat, a magunk, családjunk részére és ne eresszük ki abból eselédünket se. És ne keljen fel és ne menjen le a nap a mi imádságunk nélkül...

Térjünk vissza az Istenhez!

Keressünk a vallásban boldogságot és bizonyára feltaláljuk azt.

A vallás alapja a jólétnek, békeségnek és támasza a törvénynek.

A vallásos ember tiszteli és megtartja a törvényt.

Minél többen járnak a templomba, annál kevesebb lesz a börtönlakók száma.

Mert a sátán hálójába keríti a gyengéket, de az erős hit szétszaggatja ezt a hálót s kiszabadítja belőle a foglyokat.

A vallásos ember irtózik a bűntől, mert fél megszegni az Ur parancsait; a hitetlen bele ütközik a világi törvényekbe is és elsüllyed a mélybe, ahol rá csak a nyomor és szenvedés vár.

Karácsony, te a szeretetnek nagy ünnepe, éleszd, erősítsd az emberiségnek ezt a talizmánját, az étellel tele, erős hitet.

Gróf Tisza István köszönete a vármegyének. Bács Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága röviddel ezelőtt megtartott rendkívüli közgyűlésén kitörő lelkesedéssel a legelsők között üdvözölte gróf Tisza István miniszterelnököt és bizalmat szavazott ama hatalmas politikai akcióhoz, melyet a miniszterelnök megindított. Gróf Tisza István ezen üdvözlőre most a következő megleghangu levelet intézte Karácson Gyula kir. tanácsos alispánhoz:

Budapest, 1904. évi nov. hó 25.

Nagyságos királyi tanácsos, alispán ur!

Azon nehéz küzdelem után, amelyet az országgyűlési szabadelvű párt önfeláldozó támogatásával, hosszú harcok árán megszerzett parlamenti alkotmányunk érdekében megvívtam és amelybe egész lelkemet, minden erőmet beléhelyeztem, nagy örömmel töltött el Bács Bodrog vármegyének oly meleg hangu üdvözlője, amelyet ez alkalommal intézett hozzám.

Hazafias aggodalmaim közepette, amelyek ezen küzdelemre készítettek, nagy megnyugvással szolgál, hogy amint az ország minden részéből hozzám érkező hasonló üdvözlőkből látom, a nemzet döntő nagy többsége kellően méltányolja azon vitális nagy nemzeti érdekeket, amelyek minket ezen harcra indítottak és ezért teljes mértékben helyesli vállalkozásunkat, helyesli az utat-módot, amelyet kénytelenek voltunk választani, hogy allandó veszélyvel fenyegetett alkotmányos gépezetünket megmentstük.

Fogadja a vármegye t. közönsége szíves megemlékezéseért hálás köszönetemet és legyen meggyőződve, hogy bizalmának ezen meguyilatkozása újabb ösztönzéssel szolgál a kormányban, hogy a megkezdett uton teljes erélyvel és a cél nagyságának megfelelő kitartással tovább haladva, hazánk nyugodt békés fejlődését a jövőre biztosítsa. — Hazafias tisztelettel: Tisza, s. k.

A december hó 20 án tartott rendes közgyűlésen olvastak fel gróf Tisza István ezen levelét, melyet a bizottsági tagok nagy örömmel vettek tudomásul.

és Velasquez. Murillo a nép gyermeke az édes — az olasz Carlo Dolceira emlékeztető, idealista. Velasquez az udvari festő, királyok barátja, a realista. E két névvel, — nem érintvén a jelenkori festészetet, — a spanyol festészet ki van merítve, be van tetőzve, de a spanyolok dicsőségére, mert pl. Murillo színhatás dolgában Tizian és Correggio, világító batást illetőleg Rembrandt mellett, — életbűség, szívet megragadó lágy-ság, művészi karakter szempontjából szintén a legelsők között áll. Egyforma művészi szemmel tekintett le Sevilla utcai porára s tekintett fel a menyeyi régiókba, egyformán mesterileg festette a közönségeset s a megfoghatlan eszményit.

Murillo István Bertalan telivér sevillai. Itt született 1618 ban s kedves szülővárosát egész életében csak kétszer hagyta el, először fiatal korában, amikor Madridba ment tanulni; másodszer, amidőn a cadixi katedrális számára vállalt munkát. Egész lényét a művészet iránti rajongó szeretete és a hazai rögböz ragaszkodás jellemzi. Alakjaiban nincs semmi sablonos, semmi kozmopolita vonás; a szent képek alakjai, a genre képek, a tájak, a

milieu, melyekbe képeit beállítja, mind eredeti spanyol, sőt nem is spanyol, csak andaluziai.

A fiatal Murillo Juan de Castillo sevillai festő műhelyében tanult. Festett itt kendőket, amelyeket a gazdája faltakarónak, függőnynek, zászlónak adott el. Gyors és szabatos munkára jó iskola volt ez, mert a nem alapozott (grundirozott) vásznon javítani nem lehetett. Mikor mestere Sevillából Cadixba költözött, magára maradt és olcsó emléktárgyak festésével kereste meg kenyerét. Így teltek el fiatal évei és tanulótársai nagyon közönséges tehetségnek tartották.

Sorsának jobbrafordultát és tehetségének kifejlődését egy társának Pedro Moyának köszönheti, aki Németalföldről visszatérve csodákat beszélt Murillonak a nagy mesterekről. Oda, pénze nem lévén, nem mehetett, de tudta, hogy Madridban is az udvarnál, főuri palotákban számos remekmű van. S ezenfelül Madridban van a sevillai születésű udvari festő: Velasquez. Madridba utazott, Velasquez a legszivesebben fogadta s a nagy festők műveit számára hozzáférhetővé tette. Murillo két évig volt Madridban s folytonos tanulással töltötte idejét, úgy

hogy mire 1645 ben visszatért szülővárosába, a művészet isteni szikrája azonnal látható alakban kipattan a genialis lényéből.

Egy csapásra híres emberré lett, a szentek életét abázoló olajfestményei révén (freskót sobase festett), melyeket a ferenc-rendiek sevillai kolostora egyik folyosója számára megrendelés folytán készített. — Egész Sevillát bámulatba ejtette mesteri, eddig ismeretlen stíljével, melyet szülővárosában senki sem láthatott, vagy tanulhatott el. A sevillaiak ugyanis nem tudtak, hogy Murillo két évig Madridban volt.

Ezen képei közül csak kettő van Spanyolországban; ilyen sorsa lett mintegy 400 ra tehető képei nagy részének. Ahogy volt nép vándorlás, úgy volt képvándorlás is. A spanyol képvándorlás főkora a napoleoni időkre esik. Mikor a spanyol tróura került 1810 ben Napoleon József, alapos műzésszel, de egyuttal uralkodói erőszakkal erősen megdézsmálta a spanyol templomokat és képtárakat. Így kerültek a Murillo képek is Franciaországba, majd a világ más országainak muzeumaiba is, mint most már féltékenyen őrzött kincsek. Pl. Rómában van a híres Corsini madonna,

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága kedden tartotta évzáró rendes közgyűlését. A közgyűlésen Latinovits Pál főispán elnökölt és azt pontban 9 órakor nyitotta meg. A tárgysorozat egyes pontjai a következőleg lettek lefárgalva:

Alispáni jelentés a közügyek állapotáról. — Tudomásul vétetik.

Gróf Tisza István miniszterelnöknek köszönő irata a közgyűlés üdvözlő feliratáért. — Tudomásul vétetik.

M. kir. belügyminiszter intézvénye Szalay Frigyes volt főispáni titkár jelenleg m. kir. belügyminiszteri fogalmazó személyi pótléka tárgyában. — Elutasítottatik.

Kisküküllő vármegye közönségének átirata az állami népiszkolákban a hitoktatásnak magyar nyelven tartása érdekében a vallás és közoktatási miniszterhez intézett feliratának pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Jász Nagy Kun-Szolnok vármegye közönségének átirata a városi, községi és körörszolgák nyugdíjintézményének létesítése és rendezése érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Szepes vármegye közönségének átirata az alkoholizmus megakadályozása érdekében a magyar kormányhoz intézett feliratának támogatása iránt. — Tudomásul vétetik.

Udvarhely vármegye közönségének átirata a katonaságnak a túlzott céljaira való felhasználása érdekében a képviselőházhoz és kormányhoz intézett feliratának támogatása iránt. — Hasonló szellemű felirat intéztetik.

Tolna vármegye közönségének átirata a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződésnek felmondása érdekében a képviselőházhoz és a miniszterelnökhöz intézett feliratának támogatása iránt. — Hasonló szellemű felirat intéztetik.

Torda Aranyos vármegye közönségének átirata az 1883 évi XLIV. t. c. 49. §-ának oly irányu módosítása érdekében, hogy a szárazság okozta károk miatt a természetes kaszálók és legelők után adóelengedés szintén adassék, a képviselőházhoz intézett feliratának támogatása iránt. — Hasonló szellemű felirat intéztetik.

Főispán ur bemutatja a folyó hó 18-án megtartott számonkérésnek alkalmával felvett jegyzőkönyvet. — Tudomásul vétetik.

A vármegye közigazgatási bizottságának átirata a titeli kongó téglaut fentartásához szükséges kongó téglák szállításának biztosítása tárgyában. — Jóváhagyatik és engedélyeztetik.

Ugyanannak átirata a titeli kongó téglák uton szükséges átrakási és javítási munkák biztosítása tárgyában. — Fedezet engedélyeztetik.

Ugyanannak átirata a zombor—bezdáni törvényhatósági kongó téglák utnak fentartásához szükséges kongó téglák szállításának biztosítása tárgyában. — Költség engedélyeztetik.

Ugyanannak átirata a zombor—bezdáni kongó téglák uton szükséges átrakási munkák biztosítása tárgyában. — Költség engedélyeztetik.

Ugyanannak átirata a jármos—temerini kongó téglák ut fentartásához szükséges kongó téglák szállításának biztosítása tárgyában. — Költség engedélyeztetik.

Ugyanannak átirata a jármos—temerini kongó téglák ut fentartásához szükséges homoknak biztosítása tárgyában. — Költség engedélyeztetik.

A vármegye alispánjának előterjesztése Küküllő község közdülőkötvetjairől készített törzskönyvek hitelesítése tárgyában. — Hitelesítettetik.

Ugyanannak előterjesztése Boróc község közdülőkötvetjairől készített törzskönyvek hitelesítése tárgyában. — Hitelesítettetik.

Ugyanannak előterjesztése Csantavér község közdülőkötvetjairől készített törzskönyvek hitelesítése tárgyában. — Hitelesítettetik.

Ugyanannak előterjesztése Jánoshalma község közdülőkötvetjairől készített törzskönyvek hitelesítése tárgyában. — Hitelesítettetik.

Árvaszéki elnöki előterjesztés az árvaszéki irodában alkalmazandó 2 ideiglenes díjnak alkalmazása iránt. — Felterjesztetik.

Levélárnoki előterjesztés a levéltárban alkalmazandó 2 ideiglenes díjnak alkalmazása iránt. — Felterjesztetik.

A megyei főügyész jelentése az ifj. báró Rudics József féle ösztöndíj módosítandó alapító oklevél tervezete tárgyában. — Felolvasatik, elfogadatik.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata Bács községben a házalás eltiltása tárgyában. — Felterjesztetik.

Zenta városnál az 1905. évben netán végbemenő tisztújításnál az alispán akadályoztatása esetén elnök helyettes. — Főjegyző rendeltetett ki.

Az 1876. évi VI. t. c. 55. §. rendelkezése folytán ügyészi helyettes kirendelése. — Dr. Csernus Pál rendeltetett ki.

Matkovits Béla főszolgabírónak felebezése utiszámlájának érvényesítését megtagadó alispáni határozat ellen. — Helybenhagyatik.

Szöke Mátyás és társai felebezése Mohol községnek a tarlólegelő bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Elutasítottatik.

Petró József és társai felebezése Temerin községének a legelők rendezése tárgyában hozott határozata ellen. — Elutasítottatik.

Kunbaja község határozata a báró Rudics József-féle alapító levél módosítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta r. t. városnak határozata Zabos Pál behajthatlan utóállítási költségének törlése tárgyában. — Töröltetik.

Ugyanannak határozata Szeles Konstantin behajthatlan utóállítási költségeinek törlése tárgyában. — Töröltetik.

Ugyanannak határozata Lengyel István behajthatlan utóállítási költségeinek törlése tárgyában. — Töröltetik.

Magyarkanizsa község határozata Faragó István segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata Magyar Imre segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Nemesmilitics határozata a községbeli közsegélyre szorultak segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Szenttamás község határozata Blumenthal Dezső segélyezése ügyében. — Jóváhagyatik.

Kunbaja határozata Horváth Béla segédjegyző lakbéré tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kiszacs község 1904. évi pótköltségvetése. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata a bordélyházak áthelyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata a híressori iskola-éptület bérösszege tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kucora határozata a sírásóház eljáráskéozása tárgyában. — Mellőztetik.

Sándor község határozata az orvos látogatási és fuvardijai tárgyában. — Mellőztetik.

Torzsa határozata ingatlan eladása tárgyában. — Engedélyeztetik.

Magyarkanizsa határozata az iparos rajztanfolyam költségei tárgyában. — Engedélyeztetik.

Kölpény határozata istálló és felszer építése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Mozsor határozata törzsvagyon pénzek visszatérítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Nádajka határozata a két pénztárnoki állás egyesítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsborsód határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Vaskut határozata ugyanazon tárgyban. — Jóváhagyatik.

Vajsza és Bogyan határozata a köz-

Flórencben a Pitti madonna, a müncheni Pinakothekában genreképek („dinningevők“, „játékosok“, „a fejtisztítás“), Bécsben az „alvó gyermek“, szintén genrekép, Párisban „Mária születése“, Berlinben „Szent Antal“, Londonban és Haagában egy-egy Madonna, Budapesten az országos képtárban hat kép van Murillótól. Dacára azonban, hogy a Murillo képeit a világ minden tájára szétvitték, még mindig a madridi Prado muzeum a leggazdagabb. A legjobb zsákmányok egyike jutott Soult napoleoni generálisnak, aki valamelyik kolostor kirablásakor egy „Szeplőtlen fogantatást“ vitt magával, amelyet azután III. Napoleon 1852-ben, a nevezett tábornok hagyatékából több mint 600,000 frankért vett meg a párisi Louvre számára. Azóta, hogy római császárok görög múkincsekért mesés összegeket adtak, ez a képért adott legnagyobb ár, persze nem a legújabb időkről szólva, amikor kétszer ennyit is adtak már képért, pl. Meissonier egy képeért.

Kérdés már most, miben áll Murillo nagysága, miben áll eredetisége? Alig kell talán hangsúlyozni precíz rajzát, ragyogó koloritját, szín-

pompáját, amelyen a világraszóló olasz festészetben is ritkán található; esodálatosan játszott a színek skáláján a legmelegebb sárgától a legintenzívebb vörösig. Említsek e képeket, mint valószínű kószttme tanulmányokat? Hiszen ez is a művészethez tartozik, de végre is ez csak külsőség s nem a művészet lényege. Már pedig Murillo a lényeg, az önálló művészi felfogás dolgában is első, ugyyszólván megközelíthetetlen helyen áll.

Tudjuk jól, hogy az olaszországi renaissance festészet feladatát főképp és tulnyomólag a szentírásból vett alakok és jelenetek megérzékítése képezte. E mellé sorakozik a portraité, — a tájkép inkább mint kiegészítő, mint dekoratív elem szerepel, az élet ezerféle más megnyilatkozása, öröme, buja, szenvedélye, harca alig izgatja a festőművész fantáziáját. Így volt ez Spanyolországban is a XVII. században, Murillo korában. De a bibliai alakok és jelenetek ábrázolásában azonban Murillo egyszerre kiemelte a spanyol festészetet, nemcsak a fent említett primitív s művészileg értéktelen oktató jellegből, hanem áttört minden addig ismert művészi felfogást is. Az olasz mesterek vallásos

tárgyu képekben bármily egyéni felfogást, bármily tökéleteset produkáltak, az alakokat, a jeleneteket, — talán az egy Michel Angelót kivéve — mind természetfölötti szempontból fogták fel, alakjaikra, jeleneteikre földöntúli glóriát akartak varázsolni. Mária, Jézust, a szenteket dicsfényel — ha nem is a sablonossal — kellett ábrázolni, a jeleneteket mint felsőbb erő kisugárzását kellett láthatóvá tenni. Szóval nem az embert, az emberi életet festették, habár az ember vagy egy földi jelenet szerepelt is a vallásos képekben. Murillo ugyyszólván összes bibliai alakjaiból és jeleneteiből törölte az általános fenségességet s valódi embereket, spanyol embereket, valódi spanyol jeleneteket festett a bibliai alak vagy idea megérzékítésére. Ebben áll reformátori jelentősége. Madonnái bájos, fiatal spanyol alakok semmi természetfölöttiséggel, tisztán mint emberi lények festve. Semmi ideális, minden telivér spanyol. Alakjait ezekhez a legszebb asszonyokból a spanyol szalonokban, a sétaterekben, az utcán kereste és találta. A világért sem szabad azért azt hinni, hogy Murillo Madonnái, szent alakjai, vagy val-

ségház, nagykocma és jegyzői lak építése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsordas határozata iskola, óvoda és pásztorlak építése tárgyában. — Jóváhagyatik. Szilberek 1904. évi pótköltségvetése. — Jóváhagyatik.

Bácskeresztúr határozata Ramács Miklós tűzkárosult segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

A titeli rétkeszeli bizottság határozata özv. Nikolits Edéné díjai tárgyában. — Jóváhagyatik.

Sándor község határozata ház helyek eladása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata egy új kórház építése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kucora község határozata a gyepmesteri állás szervezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata a Jenő herceg szálló bérlete tárgyában. — Jóváhagyatik.

Obecse község határozata az utcák és terek szabályozási munkálatok díjai tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bajmok község határozata Kopilovits István segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa község határozata Tóth József Páltól megvett ingatlan tárgyában. — Jóváhagyatik.

Overbász község határozata kisegítő munkások alkalmaztatása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa község határozata a gör. kel. és izraelita iskola felszerelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Regőce község határozata Tiprovác György segédjegyző lakbérére tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bogyan község határozata a gyepmesteri fizetés felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ujverbász község határozata Maurer Károly fizetésének felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kerény község határozata a végrehajtói fizetés felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Obecse határozata dr. Vlahovits Iván ügyvéd perköltsége tárgyában. — Jóváhagyatik.

Obecse határozata Berkes Mihály és társainak a község elleni perében felmerült költségek tárgyában. — Jóváhagyatik.

Sajkagyörgye község határozata a kéményseprő illetménye tárgyában. — Jóváhagyatik.

Körtés község határozata a fogyasztási adó kezelési jutalekának hováfordítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Obecse község határozata a községi

rendőrség felszerelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ópalánka község határozata az adó és községi pénztárnoki fizetés felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa község határozata a kisegítő mezőőrök díjai tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta város határozata a közgyűlési terem alatt levő III sz. pince bérbeadása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kula határozata a gör. kel. lelkész fajarandósága tárgyában. — Jóváhagyatik.

Overbász határozata Salapathy Kálmán és Jakab Lajos irnok jutalmazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa község határozata egy tűzmentes pénzeszkény beszerzése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa határozata özv. Bukolovich Sándorné segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ujsóvő határozata a szülész női és koldus-bíró fizetése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Petrőc határozata tűzjelzés céljából felállított telefon költségei tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa határozata a szikló föld és hozzátartozó terület bérbeadása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa határozata fogadtatási költségek tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa határozata Kossányi Nándor állatorvos temetési költsége tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa határozata a zárda felszerelése céljából kiküldött bizottság költsége tárgyában. — Jóváhagyatik.

Davod határozata a gara—hercegzsántói ut egy részének eladása tárgyában. — Jóváhagyatik.

A titeli rétkeszeli bizottság határozata pénzfeleslegének mikénti elhelyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Tiszakalmanfalva határozata Balogh Lajos irnok potadójának leírása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Péterrève határozata Kiss Illés községi kézbesítő személyi pótléka tárgyában. — Jóváhagyatik.

Mohol határozata a házszámzási munkálatok díjazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsalmás határozata a dögterhez szükséges ingatlan megvétele tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsordas határozata a ház helyek eladása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Overbász határozata a gazdasági ismétlő iskola államosítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Péterrève határozata a gör. k. szerb hitközségnek az áldozáshoz szükséges kenyér beszerzésére megszavazott összeg tárgyában. — Jóváhagyatik.

Péterrève határozata Szatmári József róm. kath. kántor kártalanítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Péterrève határozata Kovács Balázs és társainak kölcsön adott 156 korona törlése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ada, Mohol, Martonos és Magyarakanizsa határozata a szolgabírói írógép beszerzése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Obecse határozata egy tűzoltó fecskendő, vizszállító hordó és kocsis beszerzése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kishegyes határozata egy napidíjas felfogadása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata dr. Lovász Andor arvaszeki ülnöki szolgálatának a nyugdíjba való betudása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsgyulafalva határozata Bosnyak József rendőr végkielégítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarakanizsa határozata a Haynald leánynevelő intézet tisztogatásának költségei tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kucora határozata Solt Henrik irnok végrehajtó egy évi szabadsága tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata Rózsa Piros szülész nő előlege tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata Bán Lajos rendőr-alkapitány nyugdíjaztatása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ómoravica határozata Holländer Mór irnok fizetésének felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata Brichta Mór által birt. birtok helyiségek bérletének meghosszabbítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Martonos határozata a községi óvónő fizetésének felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsordas határozata Wágner Antal segédjegyző lakbérére tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsordas határozata Steiner Ferenc és Schäffer Ferenc tanítók fizetésfelemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ófűtök határozata Himmel Vilmos segédjegyző lakbérének felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ófűtök határozata Kosutyák Fábian irnok fizetésfelemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Torzsa határozata Löbl Zsigmond 400 koronás alapítványa tárgyában. — Jóváhagyatik.

Órszállás határozata az önkéntes tűz-

lások jelenetei profánok, hogy az alak vagy tárgy degradálna azok magasztosságát! Ma donna és a kis Jézus tekintete oly tisztán nyugodt, oly bizalomgerjesztően olvad össze s hat ránk, hogy azonnal tisztában vagyunk, mily mély vallásos érzéssel festette Murillo az ő bájos, fiatal, tűzes fekete szemű Madonnáit. Nagyon szeretett „bakfis“ madonnákat festeni. A louvre-i és madridi „Szeplőtlen fogantatás“ madonnája pl. 12—13 éves gyermek termetű, barnaszemű kis babaarc. Ilyen az életből vett alakok többi bibliai alakjai is, de ilyenek bibliai jelenetei is Pl. a szent család. Megszoktuk Mariát, Józsefet, Jezust nem oly családi körben látni, aminő a miénk. Murillo ellenkezőleg spanyol és emberi milieube állítja be őket. Az erőteljes, sűrű feketebaju József spanyol ruhában ott ül korú szobájában s gyönyörrel vesz részt a kis gyermek Jézus földi játékában, amint ez egy kis madárral meg kutyával eljátszik, Mária obligált vörös-kék ruhájában (ettől az elfogadott szintől még Murillo se tér el) a sarokban dolgozik s egy édes és boldog pillantást vet kis magzatára. Semmi pöz, a legegyszerűbb spanyol család egy házi

jelenete s mégis mennyire isteni a közönséges emberek e csoportja!

Minthogy Murillo művészi stílusának ujsága főleg a valóság éles megfigyelésén alapszik, természetes, hogy a spanyol utcai élet se kerülte el figyelmét. Így keletkeztek halhatatlan genre képei. Pillanatnyi felvételek ezek, melyeket a művész villámgyors felfogással, hibátlan átértése és átérzésével a helyzetnek, a legszerencsésebb órában vett vászonra; képek, melyek a legnagyobb könnyűséggel termettek meg s mégis tökéletesek. Láttuk Zomborban (fotografiában) a „dinyevőket“, a „játékosokat“, a „feledhetlen példái az utcai életnek s a subancvilág művészi megérzésének.

Talán mindennél nagyobb előszeretettel, bájjal és valósággal festette Murillo a kis gyermekeket, a gyermekarcokat. Ebben se előtte, se utána nem multa őt senki felül.

Megállapíthatjuk tehát ezek után Murillo művészetének fénypontjait, ezek: a vallásos alakok és jelenetknél a menyeeinek és földi

valóságnak szeretetteljes összekapcsolása, a genre képek és a gyerekalakok.

Murillo élete folyásáról sok érdekes mondani való nincs. Amint híressé lett a sevillai franciskánus kolostor folyosóképei által, hírneve folyton nő, hazájának első festőjévé válik. Szakadatlan munkában látjuk őt, fest a sevillai San Francisco, a Cathedrális, a cadixi dóm számára, fest refectóriumoknak, kolostoroknak. 1648-ban családot alapít, nőül vevén egy sevillai előkelő család leányát, Donna Beatrix de Cabrerát. 1660-ban átveszi a II. Karoly által alapított sevillai festőakadémia vezetését. Mindezek által anyagi jóléthez is jut, gondtalanul élhet s ezért idejét a művészetnek szenteli. 1682-ben Cadixba megy meghívás folytán, itt lecsik egy állványról s ez év április 3-án meghal. Hálás szülővárosa, a festőakadémia előtt szobrot állít neki, sirja és hamvai az 1810-iki pusztításnak áldozatul estek.

A mi kedves vendégünk, dr. Nyári Sándor, Murillo több híres képét mutatta be fotografiai reprodukcióban. A többek között, ha jól emlékszem, a következőket: „Angyal üdvözlés“ (Madrid), a témával

oltó egyletnek átengedett tüzoltóalap és segély tárgyában — Jóváhagyatik.

Bajsa község 1904. évi pótköltségvetése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Boróc határozata dr. Róth Leó ügyvéd előlege tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ujverbasz határozata a villamosvilágítási költségek, mikénti fedezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ópalánka határozata Gyorgyevits Szvetisláv községi végrehajtó özvegye részére megszavazott segély és temetési költség tárgyában. — Jóváhagyatik.

Sándor határozata egy napidíjas alkalmazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácstóváros határozata a fogyasztási adó kezelők díjai tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bacsujfalu határozata egy kiségitő munkaező alkalmazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata tenyészképtelen bikák kisélejtése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ada határozata Karakás Mihály rendőrvetető fizetés felemelése. — Jóváhagyatik.

Óbecse határozata Böllök Károly tanuló segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Óbecse határozata Gulyás Imre tanuló segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Óbecse határozata Gándor Lajos tanuló segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Óbecse határozata Pataj Izabella polgári iskolai tanítónő korpótléka tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bajmok határozata Kőszegi Ferenc róm. kath. tanító ötödéves korpótléka tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsborsód határozata a felállítandó posta- és távi-dahivatal hozzájárulási költségei tárgyában. — Jóváhagyatik.

Óbecse határozata a lámpagyújtogatók fizetés felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta határozata Dinka József részére elvont földhaszonbér címén kiutalványozott összeg tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bajmok község határozata az állatvásár-tér berendezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Monostorszeg község határozata a körállatorvos gyógykezelési díjai tárgyában. — Jóváhagyatik.

Körtés határozata a körállatorvos gyógykezelési díjai tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarkanizsa határozata az állatvásár-tér berendezésének költségei tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bajmok határozata a róm. kath. kántor lakbérilletményének megállapítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Magyarkanizsa határozata Horváth Ferenc községi adójának leírása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Óbecse határozata Horváth Dezső és Tivadar segélyezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Martonos határozata a D. M. K. E. alapítótagként leendő belépése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Trtyala János körállatorvos oklevelének meghirdetése. — Meghirdettetik.

Magyarkanizsa község határozata a tiszai hajóhidnál új jégtörők felállítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata az utcakövezés javítási munkálatainak költségei tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata réti lecsapoló árok létesítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Mohol község határozata a községi közúti közutak törzskönyvezése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Zenta város határozata a kórházi élelmezés vállalati árának felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

A vármegye új bizottságai.

A legutóbb tartott vármegyei közgyűlésen a törvényhatósági bizottság a következő tagokat választotta meg az egyes bizottságokba:

Állandó választmány: Alföldy Gedeon, Barkóczy Izó, Bertolino Sándor, Bezeredy István, Chotek Rezső gróf, Dugyverszky István, Dugyverszky Lázár, Debelvácski Izidor, Eigl József, Eugelman Adolf, Fernbach János, Fernbach József, Fernbach Károly, Grüber Gyula, Gromon Dezső, Fernbach Bálint, Halm Sándor, Heinecz Albert, Ivánovits Iván, Karácson Gyula, Kohut Henrik, Latinovits János, Latinovits Frigyes, Latinovits Géza, dr. Lelbach László, Lollok Alajos, Mezey Zsigmond, Michailovits Kornél, dr. Molnár Károly, Nagy István, Pertschy Ferenc, Pilaszánovits József, Piukovits József, Popovits Sebő, Rácz György, Récey Ede, báró Rédl Lajos, Rothenstein Nándor, dr. Schneider Károly, Szalay Károly, Szalay Frigyes, Schmansz Endre, Szemző Gyula, Szemző István, gróf Széchenyi Emil, Szilágyi Mór, Sztánkovits György, Tóth József, Trischler X. Ferenc, Városey Károly, Vojnits David, báró Vojnits István, Vojnits István, Vojnits József, Vuits János, Wámoscher Nándor, Weindl Mór, Zalan István, dr. Zákó István.

Központi választmány: Bajazet-

ov Zzivkó, Bertolino Sándor, Bichler Vilmos, Borovánszky Gyula, Büchler Róbert, Csirszka Konrád, Deák Andor, Dombovits Márton, Ertl József, Fernbach Károly, Fernbach József, Franczucz Szima, Gombos Béla, Herczeg Ede, Kesselbauer Károly, Kleiner Lajos, Lelbach Konrád, Latinovits Géza, Mezey Zsiga, dr. Molnár Károly, Nagy István, Neszmírák Mátyás, Popovits Sebő, Ribovics András, dr. Récey Ede, Rausch Ede, Schnsider Károly, Szalay Károly, Szilágyi Mór, Szokola Gyula, Szommer József, Városey Károly, Vissy Károly, Vojnits István, Vojnits József, Vracsarits Gerő, Vujevich Lajos, Wámoscher Nándor, dr. Zákó István, Zsupánszky Lyubomir.

Gazdasági választmány: Alföldy Gedeon, Dugyverszky István, Eigl József, Fernbach Károly, Grüber Gyula, Kesselbauer Károly, Latinovits János, Lelbach Péter, Nagy István, Popovits Sebő, Rácz György, Szalay Károly, Szalay Frigyes, Szemző Gyula, Szemző István, Trischler X. Ferenc, Ungár József, Városey Károly, Vissy Károly, dr. Zákó István.

Egészségügyi bizottság: Dr. Benedek István, dr. Burtik Győző, Fernbach Károly, Heinecz Albert, Halm Sándor, dr. Heller Ármin, Holländer Dávid, Galambos Pál, Latinovits Géza, Lollok Alajos, Ott Konrád, Pertschy Ferenc, Popovits Sebő, Rothenstein Nándor, Szaich Gyula, Szalay Frigyes, Szemző Gyula, Szemző István, Sztánkovits György, dr. Scherer János, Schneider Kornél, dr. Tessényi Pál, Tóth József, Városey Károly, Vojnits Dávid, Vojnits József, Zalan István.

Igazoló választmány: Bertolino Sándor, Fernbach Károly, Kohut Henrik, Popovits Sebő, Szilágyi Mór.

Bíráló választmány: Dr. Molnár Károly, Latinovits Géza, Szalay Károly, Szemző István.

Mezőgazdasági bizottság: Fernbach János, Latinovits János, Vuits János, Tóth József, Perkovác Ferenc, Vissy Károly.

Br. Rudics alap: Halm Sándor, Latinovits Géza, Molnár Károly, Szalay Frigyes, Szemző István.

magával Murillo se tudott megbirkózni, amint-hogy ezzel, valamint a „Szeplőtlen fogantatás“ sal eddigelé egy festő se birkozhatott meg. És ez érthető is, gondolatnak is oly megfoghatlan e két kép témája, mily nehéz feladat tehát képen érthetővé tenni! „Szent család“ és genre képek, melyekről röviden már szólottam. „Mária oktatása“ ugyanabban a családias tónusban készült, mint a Szent család. Csodálatos dolgot alkotott Murillo Szent Antal legendájával. Talán leghíresebb képei a Szent Antal képek. Ismeretes, hogy páduai Szent Antal, akinek Magyarországon, Zomborban is oly sok buzgó és ájtatos hive van, Lisszabonban született 1195-ben, előbb ágostonrendű, majd utóbb franciskánus szerzetes; mint misszionárius működött Afrikában, de gyenge egészsége csakhamar egy olaszországi kolostor csendjébe vezette, ahol észrevétlenül élt, míg egy alkalommal szavának varázsáról meggyőződve, ismét egyházi szónokká lett oly hatással, hogy még a vasszívet is meg tudta lágyítani. Páduában halt meg, sirjához oda most is ezren és ezren zarándokolnak. Halála után alakja körül az a legenda képződött,

hogy Jézus kis gyermek alakjában megjelent Szent Antal cellájában s itt játszadozott a szenttel. Ezt a jelenetet, meg a kis Jézus és Szent Antal egymás iránti kölcsönös szeretetét örökíti meg Murillo. „A kis Jézus megjelenése Szent Antal cellájában“ Sevillában van (ebből a képből 1874-ben Szt. Antal alakját gonosz kezek kivágták, hogy azt külföldön eladják. A tolvajnak volt annyi ideje, hogy Európából megszökhesen, de szerencsére 1875-ben a kivágott képdarabot New-Yorkban megtalálták s aztán az eredeti képbe visszailllesztették); „Szent Antal és Jézus“ Berlinben. Ez utóbbi kép fotografiáját hozta el dr. Nyári Sándor. A kis Jézus a szerzetes karjai között van; határtalan tisztelettel és szeretettel tartja őt ott, magához szeretné szeritani s alig meri ujjá hegyével érinteni; a gyermek odaadó édességgel simul Szt. Antalhoz s megcirógatja annak arcát. E bámulatos kép másolatát azt hiszem, sok zombori lányka is hordja talizmánul a nyakában. Ha még nem tudták, most tudják, hogy az eredetije Murillótól van. „Magyarországi szent Erzsébet betegeket ápol“, „Mózes vizet fakaszt a szik-

lából“, „Az ötezer megvendégelése“ fotografiában szintén itt volt. Továbbá „Szent Ferenc a világról lemond“, „Jézus Szt. Jánost egy patak mellett csigaházból itatja“ (a legbájosabb gyermekkép), „A pólás madonna“ (hogy a kis Jézus figyelmét a pólázás kellemetlenségeitől eltereljék, körülötte angyalok muzsikálnak s a kis gyermek e közben alszik el).

De befejezem, dr. Nyári Sándor előadását még sokáig hallgattuk volna (januárban „Velasquezről“ fog előadást tartani), ez a rekapituláció azonban már nagyon hosszúra nyult. Akár az igaz, amit kétezer évvel ezelőtt Sykion Lisippusnak mondott, midőn ez az előbbtől azt kérdezte, ki lehet neki a festészetben legjobb mestere: — Menj ki a vásárra s nézd meg jól a természetet, akár az az igaz, hogy a nagy festő nemcsak utánozza, de folytatja és tökéletesíti a természetet. Murillo minden időkre a festészet elsőrendű csillaga marad.

Dr. Balogh Ernő.

A zombori napközi otthon teastélye.

A zombori napközi otthon egyesület választmánya elhatározta, hogy jövő évi január hó 4-én délután a városháza dísztermében zenével egybekötött 5 órai teát rendez, melynek tiszta jövedelme a jótékony egyesület vagyonának gyarapítására lesz fordítva. A beléptidij — egy csésze teával és süteménnyel együtt — személyenként 1 korona: oly szerény összeg ez, mely lehetővé teszi, hogy csekély áldozat árán igen sokan vehessenek részt a jótékony gyakorlatában. Külön meghívók nem lesznek szétküldve, hanem a n. é. közönség ezuton, valamint hirdetések útján hivatik meg.

Természetes és szükséges is, hogy a kezdet nehézségeivel küzdő és a társadalom humanus érzelmeire alapított jótékony intézmény vezetősége minden alkalmat felhasználjon arra, hogy az egyesületnek eddig még szerény vagyonát gyarapítsa, mert megfelelő anyagi eszközök hiányában kitűzött nemes feladatának nem felelhet meg, jótékony működése csak igen szűk körben érvényesülhet és tulajdonképeni célját el nem érheti.

Igaz ugyan, hogy az alapító tagok által befizetett összegekből, a tagsági díjakból és egyesek nemesszívű áldozatkészségeiből már az egyesület megalakulása óta is váratlanul szép összeg gyűlt egybe, mindamellett az intézmény céljához, hivatásához képest a rendelkezésre álló vagyon oly csekély, hogy előrelátó gazdálkodás mellett is csak alig 40-50 szegény gyermeket képes ellátására felvenni; pedig százakra, sőt talán ezrekre menő azon nyomorban színlődő iskolás gyermekek száma, kik nélkülöznek otthon a meleg szobát, az ebédet s a kiknek ma még az egyesület jótékony gondoskodását — sajnos — nélkülözniök kell.

Am aki csak egyszer is látta, hogy az éhségtől sápadt arcú, nyomorúságtól elronyolódott iskolás kis gyermekek mily derült, mosolygó arccal futnak be napközi otthonuk meleg szobáiba, mily kedves mohósággal fogyasztják párolgó ebédjüket, annak önkénytelenül is az emberszeretet melege árasztja el szívet és boldognak érzi magát, ha nélkülözhető filléreit azon nemes célra áldozhatja, melyet a napközi otthon egyesület maga elé kitűzött s amelyet a társadalom segítségével elérni törekszik.

Bizva társadalmunk emberbaráti érzületében, reméljük, hogy tagjai a jótékony cél érdekében meg fogják hozni azt a csekély áldozatot, hogy a rendezendő délutáni teán minél nagyobb számban jelennek meg.

H i r e k .

A karácsonyi ünnepek alkalmából lapunk összes olvasóinak és munkatársainak boldog ünnepeket kívánunk. — Lapunk legközelebbi száma a közbeeső karácsonyi ünnepek miatt pénteken, folyó hó 30-án jelenik meg.

Főispáni kinevezés. Latinovits Pál főispán a legutóbb tartott vármegyei közgyűlésen törvényadta jogánál fogva dr. Sági Samu vármegyei járásorvost, m. kir. szolg. kívüli viszonyban lévő ezredorvost, tb. megyei főorvossá és dr. Cziráky Gábor topolyai ügyvédet tb. főügyésszé nevezte ki.

Kinevezés. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Kiss Ilona és Láng Mária szabadkai állami tanítóképző intézeti segéd tanítónőket rendes tanítónőknek nevezte ki.

Dr. Varosy Gyula püspök diszpolgarsága. Zombor szab. királyi város kegyuri bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén Buday Gerő indítványára egyhangulag elhatározta, hogy elnök Hauke Imre polgármester útján a törvényhatósági bizottságnál dr. Varosy Gyula székesfejérvári püspöknek városunk diszpolgárává leendő megválasztását fogja indítványozni.

Főispáni ebéd. Legutóbbi vármegyei közgyűlés alkalmából Latinovits Pál főispán ebédet adott s azon a következő urak vettek részt: Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, dr. Birválszky György, Sztrilich Béla. Dombóvits Antal, dr. Zubory József, Tarczay Dezső, Matkovits Béla, Piukovits Imre, Rausch Ede, Rockenstein Nandor, Deklava Béla.

Katonai hír. A m. kir. 6. honvédszolgálat parancsnoka bajsai Vojnits Pál m. kir. honvédfőhadnagyot a segédtiszti megbízatás alóli felmentésével, az altisztképző iskola parancsnokává nevezte ki, s helyébe a segédtiszti teendőket ellátásával Trischler Antal m. kir. honvédfőhadnagyot bízta meg.

Kinevezés. A földmívelésügyi miniszter Illés Vidor erdészt az apatini erdőhivatalhoz kerületi főerdésszé, Danek Géza erdészt ugyanoda erdészsé és Hudék Aladárt erdészjelöltté nevezte ki.

Tanügyi kinevezések. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Zorkócy Lajos új vidéki áll. polgári iskolai igazgató tanítót, Berényi Sándor titeli áll. polg. iskolai igazgató tanítót a IX. fizetési osztályba, Homonay Flóra úvidéki áll. polgári iskolai segéd tanítót a X fizetési osztályba rendes tani tónóvé nevezte ki, továbbá Szekeres Péter és Szekeresné Peter Zsuzsanna mosoni áll tanítót a bacskereszturi áll. elemi iskolához jelen minőségükben áthelyezte.

Új pénzügyintézet Zomborban. Városunkban tegnap új pénzügyintézet alakult meg, melynek címe: „Bács megyei agrár takarékpénztár r. t.” Alapítóké 500.000 kor. 2500 drb, egyenként 200 korona névértékű részvényekben. Igazgatóság: Barta Arnold, madarasi dr. Beck Gyula, Fábry Samu, Galambos Sándor, Heinecz Albert, Koczkar Zsigmond, Latinovits Pál, Latinovits Géza, Lanyi Mór, dr. Molnár Károly, Pertich Mihály, Radovánovits György, dr. Schober Béla, Tarczay Dezső, Varosy Károly. Feltgyelő bizottsági tagok: Eigl József, Mikosovits Kaut, Paukovich Ottó, dr. Baltazar Béla, Fettich György. Mint értesültünk, az új pénzügyintézet főcélja bankszerű üzletek folytatása és megyénkben létesítendő vállalatok segélyezése és alapítása lesz. Különös gondot fog fordítani a Ferec-csatorna mentén elterülő földek termőképességének emelésére, a lecsapolási ügyre, közraktarak létesítésére, a szövetségi ügyek támogatására; részt szándékozik venni megyénk vállalkozási, ipari és kereskedelmi életének fellendítésében. Az új pénzügyintézet vezető igazgatója: dr. Schober Béla, jogtanácsosa dr. Strasser Lajos.

Piknik. Városunkban szerdán egy bizottság alakult meg azon célból, hogy a jövő hóban pikniket rendezzen a Schweidel szobor alapjára. A bizottságban a helybeli négyeletnek tagjai foglalnak helyet. Az első értekezleten az általános módzatok lettek megbeszélve s legközelebb mar a részletek megállapítása végett ül össze a rendezőség. A piknik nagyarányú lesz s valószínűleg a városháza nagytermében fog lefolyni.

Új helyi érdekű vasut. Előmonkálai engedélyt nyert utabban egy év tartama: Fernbach József földbirtokos budapesti és özvegy Dimits Istvánné szentendrei lakosok az államvasutak Zombor állomástól a városon keresztül Apatinig vezetendő motoros vasutra.

Új templom Szilágyiban. Apatin mellett, a kincstár birtokán rendezett telepítésekben alakult nemrégiben Szilágyi község. A tiszta katolikus községnek van már plébániája, iskolája; csak épen a templom hiányzik még. Ezen hiányon avarnak a hívek segíteni, és e célból maguk között is gyűjtést rendeztek. A templom remélhetőleg nem sokára felépül, mert összesen 53.000 korona van már együtt.

A Schweidel-szoborbizottság a főispán előtt. Folyó hó 22-én volt a Schweidel szoborbizottság Latinovits Pál főispánnal, hogy megköszönje a vármegye által s szoboralap javára megszavazott 2000 koronát. A küldöttség tagjai voltak: Vertesi Károly elnök, Rác Soma alelnök, Krump Vilmos jegyző, Szalay Frigyes, Czedler János, Trencseny Károly, Heinecz Kálmán, Husvéth Károly, Pribil Ernő szoborbizottsági tagok. Ezen alkalmal a szoborbizottság elnöke következő beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos főispán ur!

Kegyes urunk!

Csak néhány napja vagyon annak, hogy méltóságod színe elé járult a Schweidel-szoborbizottság, hogy bizalommal kikérje hazafias ügyében, törekvésében méltóságos urnak a szíves jó indulatát, hathatós partfogását.

Tette ezt a lépést a szoborbizottság, mert lelkében meg volt győződve arról, hogy az, aki minden szép, jó és magasatos iránt buzdul, aki lelkesít másokat, hazafiaságban is első lesz, példaadólag első.

Nagy öröme, teljes meglepedésére, munkakedvének a fokozására van az a bizottságnak, hogy méltóságos ur határozott befolyásával, ügyünk támogatásával, hazafias jóakarásával betetőzte azt az építést, melyen mi szerényen, vállvetve munkálkodtunk két éven át.

Nem akartunk előbb jönni, csak most, mikor már eredményt mutathatunk.

Nagy, terhes gondtól szabadult meg a szoborbizottság. Jól tudjuk mi azt, hogy Bács Bodrog vármegyének 2000 koronányi fejedelmi bőkezűségű adakozását csak annak köszönhetjük elsősorban, aki a nemes vármegyének nemcsak a közigazgatásában áll az elén, hanem annak minden kultúr-törekvésében is elől járt, magasan lobogtatja a kibontott vezéri zászlót.

Eljöttünk azért, hogy nagy köszönetet mondjunk kegyes voltáért, a hálát, azt tovább tartogatjuk, melengetjük a szívtükben.

Isten áldását kérjük méltóságos urnak minden munkálkodására. Isten éltesse méltóságos főispán urat sokáig a vármegye, a haza javára, minden jó dolog előmozdítására.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánva, szívvvel, lélekkel hangoztatjuk: éljen!

Az éljenzésekkel kísért beszéd elhangzása után lendületes szavakkal adott a főispán kifejezést annak, hogy mennyire örül a szoborbizottság sikeres és hazafias munkálkodásának s a jövőre nézve is biztosította a szoborbizottságot jóindulatáról.

A szívélyes fogadtatás után a szoborbizottság Karácson Gyula kir. tanácsos, vármegyei alispánnal köszöntö meg a törvényhatósági bizottság nagylelkű adományát.

Szilveszter-est. A zombori kaszinó dalárda ez évben is megfogja tartani és pedig különös fennnyel és változatos műsorral a szilveszteri dalestélyét. Az estélyen a dalárdán és a dalárda tagjain kívül, közre fognak működni Csavojác Janos hegedűművész és Jovanovits Matild urleány, Jovanovits József dr. helybeli ügyvéd leánya, aki mint halljuk fiatal kora dacára is meglepő technikával és felfogással játszik zongorán. Részletes programot a jövő számban hozzuk.

Megsemmisített papválasztás. Erdekes vallás és közoktatásiügyi döntés érkezett le a napokban Szabadkára a jó régen lezajlott szerb papválasztás ügyében. Ez a rendelet megsemmisíti Ludaics Izidornak szabadkai plébánosát történt megválasztását és visszahelyezi ezen állásba Dimitrievics Timót, akinek felebbezése folytán semmisített meg a választás. Dimitrievics Timót állását mar el is foglalta.

Iskolaállamosítás Szabadkán. Szabadka város területén évente kétezerre rug ama gyermekek száma, akik iskolázatlanul maradnak. E visszás állapot megszüntetése érdekében a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a szabadkai népiskolák államosítását fogja kérni a kormánytól.

Dalestély. A zombori iparos dalárda folyó hó 26-án, karácsony másodnapján — mint azt már mult számunkban jeleztük — dalestélyt rendez. A dalestély igen fényesnek ígérkezik s városunk közönsége nagyban készül dalárdánk eme multságára. A dus műsorból különösen kiemelendő a Babylon romlása című zenedrámából a 18. szám: „Ez ünnepe est” stb., a melyet egy vegyes kar fog énekelni. A próbák napról napra serényen folynak, úgy hogy a dalárdának már előre is biztosítva van úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikere.

Városi közgyűlés. Rendkívüli közgyűlést tartott kedden délelőtt városunk törvényhatósági bizottsága Hauke Imre polgár mester elnöke alatt. A tárgysorozat előtt Hauke Imre polgár mester indítványára pénztárvizsgálatot rendelt el a közgyűlés és ennek megejtésére Bárány Zsigmond, Sztrilich Zsigmond és Radicevits Sándor bizottsági tagokat küldötte ki. Nevezett városatyák a pénztárat a közgyűlés folyama alatt a legttzetesebben meg is vizsgálták és azokat a legnagyobb rendben találták. Közben a közgyűlés a városi bor, hus és szeszadó, valamint a köveztvám bérbeadásáért beérkezett ajánlatok felett döntött. Mindössze két ajánlat érkezett be. Az egyik Mandl Pál és társaié, a másik Neurer, Keppich és Brankovicsé. Utóbbiak ajánlata lett elfogadva, s akiknek 1905. január 1-től 1907. december 31-ig, összesen 223461 koronaért a fogyasztási bérlettség átadatott. Más tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért.

Tanítóválasztás. A városi iskola szék tegnapi délutáni ülésén, a helybeli róm. kath. népiskolában tisedesben levő két tanítói állásra Kalesán János és Gräff István tanítókat választotta meg.

Adomány. A zombori szabad lyceum igazgatósága ezúton is köszönetet mond Ambrozovius Emília urnőnek, aki az egyesület céljaira 10 koronát volt szives adományozni.

Köszönetnyilvánítás. A zombori jótékony magyar nőegyletnek a szegény iskolás gyermekek felruházására az első közlemény óta adakoztak: Alföldy Gedeoné, Falcione Gusztávné, özv. Husvéth Istvánné sz. Schmidt Maria 10—10 kor., Maly Lőrincz sz. Schöffner, Vertesi Károlyné 6—6 kor., Schweier Jánosné sz. Selaffner 4 kor., K. J., özv. Berger Antalné, Simann Károlyné 2—2 koronát. Zombor város adománya 446 kor. 40 filler. Özv. Zapf Jánosné 6 pár harisnyát, Pocsay Sándorné egy télikabátot, Goldtábn és Fia cég 6 téli sál, Báits Vitomir 12 pár harisnyát. — A karácsonyfa multság alkalmával pedig Pock porcellánkereskedése a kiberehelt szándékozott porcellánedényeket, továbbá Schlieszer Testvérek egy nagy szőnyeget, a jótékony célt tekintve, teljesen díj talanul engedték át. Mindezen szives adományokért hálás köszönetet mond a nőegylet elnöke d. ösb. Mihályi Jánosné.

Tanmulatság Kulán. A kulai iparos dalárda január hó 1-én a Gerber fele vendéglő nagyermeiben, részben a kulai rokant iparosok segélyalapja javára zártkörű tanmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez.

Liceumi szövetség. A Szabadka megjelölt „Bácsország” e kiváló ügyességgel szerkesztett szépirodalmi lap amaz eszmét vetette föl, hogy bacs-megyei liceum szövetség alakítsassék. E szövetségben helyet találnának: Zombor, Szabadka, Ujvidek, Baja, Zenta, és Óbecse. Siker esetén mindenesetre sokat nyerne vele a megyei kultúra és éppen azért csak örülni tudnánk, ha e terv megvalósulna.

Veszélyes tréfa. A bajai szőlők közt három legény egyült szórakozott és aztán hazafelé indultak. Utközben egyikük pipára akart gyújtani, mire a társa kérte, hogy a fegyverét, amelyet a vállán vitt addig adja oda neki s mikor az nem tett eleget a kérésének, lekapta a puskát a válláról s a harmadik társukra, Jenovai Adámra fogta. Szerencsétlenségre a fegyver töltve volt és a következő pillanatban el is sült, a töltényt bejuttató kavicsdarabok Jenovait balról a nyakszirten találták és több jelentékenyebb sebet ejtettek rajta.

Farkas a falu alatt. Alig hullott le az első hó s még csak olykor-olykor dermeszti meg a fagy a nádas lomba vizét, máris hirt kapunk arról, hogy a bóborította mezők, a hangtalan puszták éhes bestiája beoson a falu palánkjaig és ott merészel prédára leselkedni. Így legutóbb Körtésen (Krusévlya) jelentkezett az első fenevad. Az éj leple alatt sompolygott a falu alá egészen a szélső szértiskertekig. Ejjeli cirkálás közben pillantotta meg a szokatlanul nagy állatot Bergmann József községi rendőr, aki meglepetéséből csakhamar felocsudva nem sokáig tétovázott, hanem rálőtt a bestiára. A lövés jól talált s a farkas holtan terült el a földön. A jó németek között másnap érthető izgalmat keltett a dolog s a falu kicsije, nagyja bámészkodva csodálta a kadavert. Így esett meg a nagy eset Körtésen az Ur 1904 esztendejében.

Iskolák a tüdőbetegekért. A József főherceg szanatórium egyesületnek az ország hölgyeibez intézett szözata a nagy cél jelentősége szerint megkapta a sziveket és valóban igaza van Klotild főhercegasszonynak, ki a magyar nők akcióját nemesnek, magasztosnak, megindítóknak mondja. Ujabban lelkesedésben friss segítő csapat jött a kór ellen indított harcba. A magyar ifjuság. Igen sok középiskola igazgatósága és tanári kara nevelői szempontokból is lelkesedéssel ajánlotta föl, hogy a népszanatóriumok emberbaráti céljára a vezetésekre, a neveléstik alatt álló tanulóifjuságot fölbívják. Jó lesz minden diáknak megtudni, hogy a halállal eljegyzett tüdőbetegek érdekében segítségét szivesen veszik. És aki az alapnak gyűjteni akar a jótékonycélu sorsjáték révén: az kérjen a József főherceg Szanatórium Egyesülettől (Budapest, Kigyó tér 1.) gyűjtőívét. Ezek az önkéntes gyűjtők három könyvet kapnak ajándékba.

Lapok árverezése az olvasókörben. e hó 26-án d. n. 5 órakor lesz.

Az új állami anyakönyv. Nevezetes újítás lép életbe 1905 évi január 1-ével. Az állami anyakönyvi reformról alkotott 1904. évi XXXV. törvényeket életbeléptetik. A vegrehabilitációs utasítás elkészült. Az új anyakönyvek többé nem jegyzőkönyv alakjában lesznek vezetve, hanem a bejegyzések mind a három (születési, halálozási, házasságkötési) anyakönyvbe a régi egyházi anyakönyvek mintájára rovatosan folyó számok alatt történnek. Az anyakönyveket újre minden anyakönyvi hivatal meg fogja kapni. Az utasítás körülbelül 210 szakaszra terjed és részletesen intézkedik minden újításra nézve.

Nem játék a fegyver. Péterrévén a fegyverrel való játszás halállal végződő szerencsétlenséget okozott. Vasárnap délután Brancsin Koszta fia a kilenc éves Márkó valahogy kezhez kerített egy pisztolyt és azt addig piszkálta, fessegette, mignem elszült és a golyó a fiu fejébe furdott. A szerencsétlen gyermek uemsokára ki is szenvedett. A járáshírő-ág részéről Ötvös albiró kedden ment ki a helyszínere, amikor a boncolást is meg ejtették.

Öngyilkosság. Sztipics Péter vincellér, aki Irtkovics Peternél volt alkalmazásban a bajai szőléjében, folyó hó 20-án szobájának gerendájára felakasztotta magát s mire végetes tettét észrevették, meghalt. Tettének oka életuntagság.

Művészet — Irodalom.

Műsor:

Pénteken: Doktor ur, vigjáték.
Szombaton: Szűnet.

Vasárnap délután: Aladin, mese. (Bérletszűnet.)

este: Hajduk hadnagya, operette. (Bérletszűnet.)

Hétfőn délután: Drótostót, operette. (Bérletszűnet.)

este: Karácsonyi álom.

Kedden: Hajduk hadnagya, operette.

Szerdán: Három testőr, vigjáték.

Csütörtökön: Cornevillei barangok.

Pénteken: Erény utjai, vigjáték.

Szombaton: Charlie nénye.

Vasárnap: Hoffmann meséi, operette. (Bérletszűnet.)

*

Színházi jubileum. Az elmúlt héten ünnepelte Szabadka szab. kir. város közönsége az ottani városi színház ötven éves jubileumát. A kiváló fontosságú kulturális esemény nagy fényvel folyt le. Ugy a megyebeli irodalmi körök, valamint a fővárosiak is képviselve voltak az ünnepélyen. Az ünnepelés három estét töltött s mindvégig impozáns lefolyású volt. Két estén át szavalat, hangverseny és felolvasások voltak, vasárnap este pedig Molnár Gyula pályanyertes színművének, a „Nevtelen hősök” nek volt a bemutatója. A darab éppen a jubileumra készült és nagy sikerrel lett előadva. A szerzőt lelkesen ünnepelelték és az előadás végével bankett volt a tiszteletére.

A méhek élete.

Dr. Kabos Márton előadása a zombori szabad liceumban.

Maurice Maeterlincknek „A méhek élete” című könyvéről beszélt Kabos orvos, mult vasárnap, a lyceum egyesületben szép számú uri közönségnek. A természettudományos kutatás szabályai között egészen otthonos párisi ügyvéd igen magas nézőpontból figyelte meg kedvenc munkásait. Könyvének minden lapján szeretettel és odaadó vonzalommal tárgyalja a szűz munkásnők tevékenységét, keresi életfolyamataik indító okait, kutatja fejlődésükben a természet törvényeit, de egyetlenegy ponton se tér le akár ösmeretes, akár még ki nem derített ténykedésekről szól, a szigorú igazság mesgyéjéről.

Saját bőséges tapasztalatai mellett sokat merít másoknak megfigyeléseiből és az egész könyvtárra menő méhészeti irodalomnak legkisebb, számottevő munkáját is ösmeri és ahol helyénvalónak találja, hivatkozik is a pontosan megemlített forrásra.

Két vezérgondolat vonul át az egész munkán. Az egyik, hogy a méheknek és elsősorban a mi házi méhünknek — apis mellifica — van-e értelmi képessége, valóságos intelligenciája, melylyel tevékenységének különböző nyilvánulásait mérlegeli, meggondolja és a célszerűség követelményei szerint szabályozza; a másik, hogyha ez így van, a természet az ő saját törvényei szerint lefolyó rettenetesen szövevényes életfolyamatokat így akarja-e, van-e egyáltalán céltudatos törekvése, avagy minden ami történik, csak véletlen és ahol célszerűnek látszik előttünk valami, az csak előzetesen nem is sejtett siker, melyre millió és millió éppen nem sikerült eredmény, vagy mondhatnók eredménytelenség jut.

Valósággal megható, milyen részrehajlatlanul mérlegeli a viaszváros folyvást tevékeny lakosainak minden tettét. A lehetőség határáig behatol a méhek demokratikus államának minden institúciójába és sokszor esudálatra ragad annak minden ellenvetés mellett is határozottan előrelátó politikájának élénk rajzolásával. Az egész kis államnak egy anyja van, minden tagja testvér és mindegyik, bármennyire különböző is foglalkozása, egy törvénynek, egy titokzatos paranesnak hódol föltétlenül. Az önfeláldozásig szeretik anyjukat. Akárhányzor megtörtént, hogy a fajjavítás céljából Olaszországból hozatott — a mienknél erőteljesebbek ott a méhek — királynő egymagában

érkezett meg élve, ámbár az utraindításkor 20—25 munkásméhet zártak hozzája a csöpp kis kalitkába. Ámde a hosszú uton tartalék-mézöket sorba mind odaadták királynőjüknek, még az utolsó kis szűz is őt táplálta és inkább mind elpusztultak, csak hogy királynőjük, anyjuk a jövő generációnak letéteményese életben és egészséghen maradhasson.

Soha királynőjüket meg nem szurják fullánkjukkal. Ha az ember furfangosan második királynőt csempész a kasba, a természetben ez nem fordul elő, mert akármilyen öreg és gyenge legyen az államanya, az örök idegen királynét, ha még oly fiatal is, nem eresztenek be, — ennél a kísérletnél se szurkálják meg az idegen királynét, hanem párbajt vivatnak a két államalkotó között és ők mint párbajsegédek állják körül sűrű tömegben a viadal színhelyét. Ha a két folség kimerült, mindegyiket külön-külön több ezren körül-fogják és ebből az életalazatu börtönből csak akkor eresztik ki, ha a párviadal folytatását kívánja. Ha a röpnyilásnál rajzás előtt olyan rostélyt alkalmazunk, melynek hézagain csak a munkások juthatnak ki, de a királyné nagyobb testével nem, akkor nógatják, tolják, lökik a királynét, hogy vonuljon ki a rajjal, de ő ezt a rostély miatt nem tehetvén, többszöri hiábavaló kísérlet után az előttük renitensnek látszó királynőt több ezren oly szorosan körülzárják, hogy végre a halálhozó ölelésben megfullad. Tehát ekkor se szurják meg, hanem közösen kivégzik, miáltal a királygyilkosság anonymmá lesz. Ha királynőjüket kivesszük a kasból, 2—3 nap alatt mindnyájuk tudomására jut a nagy veszteség és ilyenkor megszűnik minden munka, mindenki a királynőt keresi és dologtalanul tévelyeg ide-oda. Ha ilyenkor még van olyan munkáspetécske, mely három napnál nem öregebb, rögtön áthelyezik egy nagyobb és a rendestől eltérő alakú sejtbe és ebből a petéből most már nem munkásnő, hanem herecgnő fog kibujni. Ha azonban ilyen fiatal pete már nincs, eltűnik a mindenképpől uralkodó közszellem, könnyelműek, dologtalanok, léhák lesznek, beköltözött az immoralitás és ez a kas menthetetlenül elpusztul. Ha régi királynőjüket két napi távollét után visszaadjuk nekik, vagyis mielőtt a nagy veszteség az egész városnak tudomására jutott volna, ropant örömmel fogadja őt mindenik, az örök megsimogatják csápjaikkal, ápolónői és testőrsége körülveszik, tisztogatják, etetik és helyére kísérik. Ezen az uton minden munkás mellső lábain állva, fejét lehajtva és potrohát magasra emeli, így szalutálva marad, míg a királyi menet előttük elvonul.

Értelmiségük tanujelei még, hogy ha rajzás előtt, a herecgnőket bölesőjükben elpusztítjuk vagy újabb üres lépet helyezünk a kasba, ilyenkor elmarad a rajzás. Intelligenciájuk mellett szól az is, hogy elfogadják a mesterséges kész sejteteket és ezeket kijavítják, teljesen befejezik építésüket és ezentul egész idejüket a mézgyűjtésre fordítják. Aztán, ha néhányukat friss gabonálisztbe helyezünk, rögtön fölismerik ennek a használható voltát, értesítik társnőiket és ezentul nem hordanak be pollent, hanem kizárólag, a fiókák táplálására alkalmas lisztet.

Vagy amikor egy kutató méhészt észrevette, hogy a terpentin és viaszkeverékből álló masszát, melylyel gyümölcsfáinak törzsét bekenete, a méhek megtalálták és ezentul nem készítettek propolist, hanem ezt azelőtt mind-egyedül ösmeretlen valamit használták föl a repedések betömésére.

Van tehát intelligenciájuk. Nemesak azok-

óbl az igazán böles intézkedésekből következ-tetjük, melyeket az embernek, hol haszonvágy, hol kutató kísérletezés szülte vekzaturáival szemben alkalmaznak, hanem az időjárás változásai-val szemben is. Így pl. ha a mi méhünket Ausztráliába telepítik, két három év alatt megtanulja, hogy nincs tél, többé nem gyűjt eleséget, több mint két napra valót.

Nehéz, nagyon nehéz elbinni, hogy ez mind csak véletlenség volna. Ha pedig nem véletlen, ha itt ezen a szűk helyen tisztán észrevehető a természet akarata, mely szerint folyvást a faj fentartásával együtt, a matóriának legmagasabb kombinációját az intellektust is szaporítani óhajta: akkor nagyon is fontos, hogy ezt a célt és ennek a célnak az elérésére használt módozatokat mentől exaktabban tanulmányozzuk, mentől hamarabb tisztába jöjjünk, mert itt már helye van az analógián felépülő következtetésre az emberiség érdekében. Az ember szintén a természetben és a természet törvényeinek és csak úgy élhet meg, csak úgy fejlődhet és haladhat előre és fölfelé, ha ezen törvények szerint alakul és alakítja az ő saját fejlődését.

Ha nem merő véletlen minden a világon, akkor kell és fog az emberiség javarésze olyan táplálkozási anyagot és módot találni, amelyből a mainál sokkalta kevesebb elég lesz a test fentartására, hasonlóan a méh táplálékához, mely majdnem teljesen megemészte. Ha igazán a természet akarata-t lestük meg a méhek-nél, akkor idővel az ember is le fog mondani léhaságairól, vétkeiről és bűneiről, nem fog többé arra törekedni, hogy egész életében mentől több kellemes és élvezetes órát szerezzen kizárólag saját magának, hanem új, most még név nélkül való örömeiket fog élvezni, nem egészen új, de annál szigorubb kötelességeknek a közért a messze jövőért való szakadatlan munkálkodásnak a teljesítésében.

A lelkiismeret.

Irta: Forgács Endre.

De boldog a fogoly-madár tavasszal, mikor a délről hozzánk szabadult bőjti szél a leg-sűrűbb bokrok közül is elvitte már a hó utolsó maradványát s a tavasz lehelete zöld színt varázsolt az erdőszéli bokrok déli oldalaira. Ilyenkor az esti szürkületben hallani lehet, amint hangzik rövid időközben: csirlitt, csirlitt.

— Csi ir, csi ir! szól rá mindannyiszor a válasz.

Egymást kereső foglyok, amelyek a nap-pali nyugalmukat biztosított sűrűből most törekzenek ki a rét tisztására, hol a kis csermely vizének suttogása az ő tuláradó érzel-meikkel inkább van összhangban, mint a csalitos komór hallgatása.

— Brrr! — kety, kety, kety. Megtalál-ták egymást. Egy kis gaz tövén megrakják a minden mesterség nélkül való fészket és bele rejtik az ő nagy boldogságukat.

Nyáron már nem olyan boldog a fogoly-madár. Százféle ellenség les reá, a családi gondok, a fiak nevelése és táplálása bizony elég dolgot adnak. Összel meg a vadász lődözi rakásra szegény fogolyt, mely mind a hideg, mind a meleg égőveket teljesen elkertüli s a mérsékelt égaljat, legfőképpen Középeurópát lakja nagy tömegben. De boldogtalanabb télen, mikor a természet csukja az ajtót és nem lehet csipkedni szabadon a köles, mohar és más füvek magvait és nem lehet bele-heverni az uti porba. A hideget még csak

kibirja — bár azt se mindenik — hanem az éhség bekényszeríti legnagyobb ellensége, az ember közelébe: a szérűskertekbe, az udva-rokba, hogy valami hulladékot, egy pár szem gabonát keressen az éhező madár.

De hát mi köze a fogolynak a lelki-ismerethez?

Hiszen éppen azt akarom elmondani a türelmes olvasónak. Mert, hogy egyik szava-mat a másikba ne öltsem, úgy volt az, hogy Sárberék községben a Szakács és Kiss familia éveken keresztül hadilábon állott egymással. Kikeresett kártevésekkel és apró csipkedésekkel tették egymásnak kölcsönösen keserűvé az életet, amely pedig e földön egyszer adatik az embernek boldogságra. Különösebben a két szomszéd: Kiss Sándor és Szakács János tar-tották elveszettnek azt a hetet vagy éppen napot, amelyen egymásnak kellemetlenséget nem szereztek. Igazat mond a bosnyák példa-beszéd: inkább egy rossz esztendő, mint egy rossz szomszéd. De még igazabban mond a keresztyén erkölestan, melynek szempontjából a boszuállás határozottan gyalázatos. Meg vagyon irva: „Magatokért boszut ne álljatok, hanem adjatok helyet az isten boszuállásá-nak.“ A Miatyánknak is a legszebb mondata a bűnök kölcsönös megbocsátásáról szól. De azért az emberi gonosz indulatok közt talán egy sincsen, amelyik olyan nehezen volna szelidíthető, mint a boszuállás.

Ime Szakács János és Kiss Sándor, mintha életüknek főfeladatához tartoznék, — mit sem adnak a Miatyánkra, sem a bibliára, hanem törnek egymás ellen oktalan szenvedély-lyel. Hogy egymás csibéit, ha a szomszéd terü-letére téved, leütik a lábáról, az már meg-szokott és közönséges dolog. Ha az egyik a mesgyén végig fát ültet, azt a másik az éjszaka sötét sátora alatt felhuzgálja s nem ered meg egyetlen esemete sem. Egymás kutyáit foly-tonosan megégetik, elemészlik, hogy zavar-talanul végezhesék ostobáskodásait. Olykor esinos verekedésre kerül a dolog köztük és van fejek beverése és fizetik az orvost, az ügyvédet, pört zuditván egymás nyakába. A gyűlölködésnek ez a meddő gyönyörűsége táplálja a két jó módu családot, holott élhetné-nek — amint kellene — egymás szeretetében, egymást segítve, boldogítva, amint az Isten törvénye és a józan ész kívánja.

A Kissék legutóbb pálinkát főztek, tör-köly kifőzést jelentettek s arra kaptak enge-délyt a fináncoktól, mert igazán is ma-holnap egy csirkét sem ehet meg a magyar ember a hatóság engedelmé nélkül. Azzal a sok gyötrő paragraffussal mintegy bele hajszolják a népet a csalásba, furfangossá, ravasszá teszik. Ime a Kissék szilvából főzik a pálinkát, amit a Szakácsék följelentenek, minek folytán szigoru pénzbüntetés rovatik a kihágást elkövető Kissékre. Az e miatti méreg áporog már félév óta a Kissékben. És ime megjött az alkalom a boszuállásra, amely olyan édes. Nagy tél volt akkor. A föld népe örült, mert erre mi-felénk úgy mondják: „hogy ha igen sok az eső, se széna, se buza nem nő, de ha három láb mély a hó, akkor lesz az aratás jó.“ Ellen-ben a szegény mezei állatok; nyulak, foglyok nem örülnek a három sukkos hónap. Most léssen már szó arról a fogoly madárról, amelyik mint valami kéregető bement a Szakács János uram udvarára. Nem a pitvar ajtóba ugyan, hanem csak a szalmakazal mellé, ha valami táplálékot találhatna ott. Már esteli árnyak ereszkednek le a fehér világra, de azért Szakács uram meglátta s kapva rozoga puskáját, lelőtte szegény fogoly madarat. Ellenben a szomszéd

is meglátta, amint a Szakács uram bérese, bizonyos Kurjantó Nagy Mihály fölvette és bevitte.

Mivelhogy pedig olyan embernek, akinek vadászengedélye nincs — tilos vadat löni, Kiss Sándor uram nyomban följelenti szomszédját a bíróságnál és előre élvezte a gyűlölet gyönyörét, hogy megbüntetik ám most a szomszédot. Ezekután pedig a továbbiakban szóleszen a lelkiismeretről, melyet ezen írásnak a címül tettem. Mert Szakács János menekülni akarván a büntetés alól, tanunak vitte Kurjantó Nagy Mihályt, aki is annak rendje és módja szerint megesküdött a bíróság előtt a végre, hogy a szérűskertben lelőtt madár nem fogoly, hanem igenis varju volt. Állítólag egy zsák krumplit kapott ezen eljárásért Szakács János fölmentetvén, a markába nevetett, a szomszéd pedig törte tovább a fejét a teendők fölött, mert nyilván vagyon ég és föld előtt, hogy az az eskü hamis vala. Kurjantó Nagy Mihály vallására nézve pápista ember vala. A melléknevét onnan kapta, hogy lakodalmakban, multságokban igen vidáman és hangosan szokott kurjongatni. Mikor Kiss Sándor előfogta, hogy te Miska nem félsz az Istentől, hogy elakaszra a nyelvedet, amiért hamisan esküdtél, nagy dohogva tört ki, hogy ki meri azt mondani? Én merem, láttam mikor vitted, az a madár szürke volt.

— Hájszen a varjuba is van szürke. Azonban tekintetét nem merte fölemelni, folyvást alá felé nézett, mintha a szízmája orrával beszélne s mikor Kiss Sándor tovább nyaggatta, hogy micsoda orcéval fog ezután a Szűz Mária előtt letérdepelni, aki makula nélkül való és meglátja a Miska lelkén azt a nagy mocskot, hát botjával bökdöste a földet és szeméit forgatva csak annyit mondott: Ne cenzurázzon engem Sándor gazda, nem ad nekem enni. Van olyan jezsuita tanítás, hogy bűn nélkül megesküdhetik az ember, ha az alatt míg az esküt mondja szájával, lelkével egészen másra gondol, de erről Miskának aligha volt tudomása. Egypár hétig az Alszegezen erről folyt a beszéd. Asszonyok tódították, kicifrázták, ahogy az szokásban van, elmondván, hogy amint megették a foglyot vacsorára Szakácséknál, azon módon kijött belőlük, nem bírta meg a gyomruk, sőt a kisebbik leány fekvő beteg lett utána.

Ellenben Kurjantó Nagy Mihály is nagyon szomorú emberré vált. Amilyen zajos volt odáig, olyan esendes lett azután. Lesütött fővel járt az utcákon, ha szólították is, olyan szűken adta vissza a szokat, mintha a patikában venné. Azonfelül nagyokat sóhajtozott és panaszkodott álmatlanságáról. Azonban kibirta egész a tavaszi vásárig.

Hogy milyen korbácesal csapkodja az embert a lelkiismeret, azt mindnyájan tudhatjuk, kik valaha hibáztunk vagy bűnbe estünk. De hol van még ettől a hamis eskü? Kurjantó Nagy Miska egészen hallgatag ember lett; fogyott, sápadt, tekintete tétovázó, remegő lett. A tavaszi vásáron valami stájerországi német képeket árult. Szépen föl voltak aggatva a goromba festmények egy terjedelmes gyékényre. Ott volt az ismeretes Szent György, amint a sárkányt öli; ott a rettenetes betlehemi eset, amikor Heródes a kis gyermekeket hóhérolja; meg-meg a „vadász temetése“ ismerős vig festmény, aholott nyulak, özek viszik a vadász koporsóját. De ott volt egy rettenetes festmény is: „A pokol“ Lehet azt látni vásárokon. Nagy katlanok alatt tűz ég, mely sárga nyelvvel be-be nyal a katlan szélein, amelyben elkarhozott emberi alakok

fetrengenek és üvöltönek a kintól. Emitt örvénylő fekete habokban vergődnek fuldokolva a bűnösök. Ismét piros szarvu és fekete farku ördögök tépnek, szaggatnak kezénél, lábánál fogva arra való vétkeiket. Másutt nagy sertés — lehet, hogy vaddisznó — falánkul eszi a szívet a szétmarcangolt bűnös halandónak. A rikító sárga, piros, fekete színek, melyekkel a kép meg van festve, beveszik magukat a pápista ember lelke közepéig. Egy württembergi plébánosról vagy emlékezet, aki olyan élénk színekkel rajzolta a szószékből hallgatói előtt a pokolbeli kinokat és szenvedéseket, hogy az egész gyülekezet riva fakadt. Amin megdöbbenvén a plébános, igyen vigasztalta őket: No, ne sirjatok annyira, hiszen talán nem is igaz az egész.

Hát az említett vásári kép előtt állott meg Kurjantó Nagy Mihály és nézte azt hosszasan. Gondolatai ott rágtak a lelkiben s észre sem vette, amikor a vásári sűrűségben Kiss Sándor a háta mögé került s vállára tevén kezeit, hangosan odaszólt: No, Miska, hát melyik katlan lesz a te számodra elég forró?! Az ember szinte megrázkódott, holt halovány lett, az ajkai mozogtak, mint a fázós emberé, de hang nem jöve azokra. Hirtelen nyilást lesett és eltűnt a tömegben.

Másnap korán reggel sokáig ott gyűszmékelt a Kiss Sándor háza előtt töprengve, tanakodva. Végre befordult a kapun. Olyan lassan lépett be a házba, mintha koporsó mellől jönne és térdre esett a gazda előtt: Sándor bácsi a szent szűz nevére kérem, legyen könyörületes irántam, oldozzon fel.

— Azt én nem tehetem, hanem föl-emellek, ne térdepelj én előttem. Hát mi bajod?

— Valami eszi a belső részemet, hetek óta nem tudok aludni, az éjjel kétszer leestem az ágyról, bizonyosan a sátán taszított le.

— Az lehet Miska, de hát minek cimborálsz a sátánnal?!

— Tudja Sándor bácsi azóta... amikor... hiszen maga tudja... a templomba se merek menni, a szentséges szűz Mária háttal fordul felém, mikor hozzá esedezek. Ugy nyomja valami a lelkemet.

— Persze, hogy nyomja, a fogoly ugy-e?

Miska a fejét bólogatja, azzal integet.

— Hát ugy-e nem varju volt? sürgeti a gazda, Miska a fejét rázza, hogy nem.

— Nosza tehát gyere velem, de rögtön. Látod szerenesétlen, hogy a lelked nyugodalma többet ér egy zsák krumplinál és fogja az elkényszeredett embert, egyenest viszi a plébánoshoz, hogy ott vallja ki bűnét, s onnan a járásbíróhoz ítéletre.

Az elsanyart, lelkiismeretétől marcangolt ember beismer mindent, hogy bizony az a bizonyos varju fogoly volt. Ez nyomta eddig a lelkét, elvette az álmát, megkeserítette szájában a falatot. Most már tegyenek vele amit akarnak.

Hát azt tették, hogy két hónapi börtönt szabtak rá, aholott is kialhatta magát Miska kedvére, de a hamis esküre felbujtó is megkapta a maga büntetését.

Két hónapi börtön nem sok, de elég arra, hogy elveszítse a szegény ember azt, ami a legdrágább kincse, amit „becsület“-nek neveznek.

Kiszabadulása után épen gyujtónak való fát hasogatott az udvaron, mikor a gazdája iskolás fia odaállt mellé és talán rossz indulat nélkül, gyermeki tudatlansággal, adta fel neki a kérdést, hogy „hallja Miska, mikor látott maga fogoly madarat?“ A favágó embert erre

előntötte az epe, talán nem is látott jól, talán nem is akarta, de a balta fokát oda taszította a gyermek halántékának: „Ne loesogj te pondró!“ szólt rá mérgesen. Azonban a gyerek sikoltás nélkül csak elterült a felapritott farakáson és még aznap harangozni kellett rá. Meghalt a családban a legkisebb, a legkedvesebb.

A gazda dühe első rohamában vasvillát ragadt, gyermeke halálát megboszulandó. Csak nehezen tudták megjuhászítani, hogy ne csináljon még több bajt.

Támada azután keserűség, de nagy könnyhullatás éjjel és nappal. Szomorúság fött a fazekakban, nemesak a halottat sirató házban, de a szomszédban is. Megmozdult a jobb érzés a szívekben, amely sohasem pusztul ki végképen, csak az emberi gonosz szenvedély hallgattatja el néha hosszú időre. Nem egy csirke elhullásáról volt szó, hanem egy fejlődő gyermek esett áldozatul az okatlan versenygésnek és gyűlölködésnek.

Bizony együtt gyászolt a két ház. S mintha keresték volna a közeledést, a kibékülést. Isten keze nyult oda szíveikhez s annak nyomán békesség, áldás, szeretet fakad és kivirul a boldogság. A közelebbi farsangon a két gyűlölködő szomszéd házból egy ifju pár állott az oltár elé. A régi méregnek kihullanak a fogai. A koszorus menyasszony s a bokrétás vőlegény arcáról lesugárzó boldog derű, az engesztelődés szép szívérványát borította a két család fölé. Mikor az esküvőre indultak, az örömszülék egymást is megölelgették és fogadták, hogy a harag el leszen temetve, mint az a kis fiu, hogy a béke és szeretet fog lakozni ezután közöttük, melynek megpecsétlésére a két családfo egymás tenyerébe esapott, amely magyar embernél többet jelent az irott szerződésnél s a két tenyér összecsatlása ugy hangzott, mint mikor virágos mező felett átszáll est táján az imára hívó harangszó.

HIRDETÉSEK.

Mellékjövedelem.

Régi jó hírnevű **biztosító intézet**, amely az **összes biztosítási ágazatokban** működik, megbízható, agilis 3—1

helyi ügynököket

keres a következő községekben, u. m.: **Bacs kertes, Csonoplya, Gador, Kerény, Körtés, Küllöd, Militics, Nemesmilitics, Órszállás, Szilberek, Szond és Veprődön.**

Ajánlatok „**Biztosítás**“ jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők.

BORELADÁS!

Ó fehér, siller és vörös borok eladó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos 3—1

özv. Gyurisits Szávóné
Zomborban, Nemesmiliticsi-utca 266. szám.

Legfinomabb karácsonyi dessert csokoládé

kapható *—2

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer-, csemege- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN.

6297. szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

Bács községben leköszönés folytán a végrehajtói állás üresedésbe jött, melyre pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztarból havi előleges részletekben évi 720 kor. készpénzfizetés és intési díjak.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **1905. évi január hó 15-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. Hódáság, 1904. december 20 án.

Szemő Károly,
főszolgabíró.

2—1

Alkalmi vétel.

HALIFAX KORCSOLYA.

1 pár 3 korona.

Ifj. HEINDLHOFER RÓBERT
fűszer-, csemege- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN. 6—2

Nagy Partieárú!

Occassió üzlet!

LEGCELSZERÜBB ALKALMI KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, miszerint évek óta jól ismert

rőfös- és vászonáru üzletemet folyó évi december hó 1-én nagy partieáru [Occassió] üzletre

átváltottam, melyet az alulírott cég alatt továbbra is vezetni fogom, ez alkalommal bátorkodom az alábbiakat felsorolni és kérem azokat figyelemmel átolvasni.

LEGSZIGORUBB SZABOTT ÁR! **LEGSZIGORUBB SZABOTT ÁR!**

Fehér vásznak.		Rendes ár	Most partie ár	Női ruha szövetek.		Rendes ár	Most partie ár
		frt kr	frt kr			frt kr	frt kr
1 drb 30 rőf, 84 cm. széles legfin. fehéreműnek		8.50	6.25	120 cm széles legfin. sima, minden színben	mtr	2.20	1.35
1 " " " " " fin. vászon ágyneműnek		8.—	5.90	120 cm. széles igen fin. szövet tiszta gyapju	"	1.50	—95
1 " " " " " fehéreműnek		7.50	5.25	120 cm. széles Damentuch sötét színekben	"	—95	—58
1 " " " 82 " vastag szálu lepedőknek		8.—	5.90	Női ruha szövet — mintázott.			
1 " " " " " borbélyszalvétának alkalmas		7.75	5.80	120 cm. széles igen csinos minták	mtr.	1.60	—90
Fehér chifono.				120 cm. tiszta gyapju nyári szövet kockás	"	1.40	—88
88 cm. széles legfin. szálu corsetákra	mtr.	—50	—33	120 cm. fehér, krém, rózsza és vil. kék mint szövet	"	—95	—58
85 cm. finom, férfi ingekre	"	—36	—27	120 cm. vastag flanell mángolt pója	"	1.90	1.30
84 cm. olcsó áru mindenre	"	—25	—18	120 cm. női ruha szövet pamut	"	—48	—29
Fehér damast grádli.				Fekete női ruha szövetek.			
82 cm. széles finom d. grádli ágyneműre	mtr.	—50	—32	120 cm. sima fényes legdivatosabb	mtr.	2.20	1.35
80 cm. széles fehér fin. nanking tolltartónak	"	—52	—33	120 cm. fekete mintázott nagy választék	"	1.50	—90
80 cm. ecrü színű tolltartó nanking	"	—40	—28	120 cm. fekete mintázott finom	"	1.15	—65
80 cm. fehérítettlen nanking	"	—35	—24	120 cm. fekete finom Damentuch	"	—95	—58
80 cm. fehérítettlen nanking	"	—28	—19	120 cm. fekete finom Damentuch	"	—65	—40

Továbbá fehér batist, clair, moll, csipkefüggöny, fehér ajour batist, ágyterítők, abroszok, törülköző, atlaszszatén, zefir, oxford, karton, színes schiffon, french, bélés szatin, croise, moire, impress, fullár szatin, muslin, organtin, belég lüster és egyéb bélés áruk 20—25%-kal olcsóbb mint rendesen, valamint 65—75 cm. széles és jól mosó barchetok, igen csinos minták, fehér pique és schnürl barchet, vattás paplanok, fekete és színes bársonyok stb. stb. 25—30%-kal olcsóbban lehet venni mint rendesen. **Kendő áruk:** 1.80 cm. nagy téli kendők, berlini gyapju kendők minden nagyságban; továbbá szövet, delén, szatén és batist fejkendő, zsebkendő és végül igen szép selyem fejkendő világos és sötét színekben, sokkal olcsóbban eladatnak.

Tisztelettel

TOPALOVITS M. cég,

szerb Csitaonlea mellett, Sóház-utca sarkán, a „Görög dinnye“-hez.

3—3

TEA RUM.

Eredeti import.

Ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer-, csemege- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN. 6—2

5053. szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

A vármegye törvényhatósági bizottságának 32287/1407. jk. ex 1903. sz. a. hozott határozatával ujonnan alakított 46 ik kéményseprői kerületre, mely a titeli járáshoz tartozó Felsőkaból, Alsókaból, Tiszakálmánfalva és Káty községekből áll — pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1884. évi XVII. t. c. 4. § ában előirt

képesítést, nemkülönben rovatlan és józan előéletét igazoló okmányokkal felszerelt magyar nyelven irt kérvényeket hozzám **1905. évi január hó 8-ig** terjesszék be.

A később érkező vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Titel, 1904. december 11-én.

Szemő János,
főszolgabíró.

3—3

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives figyelmét felhívni
dúsan felszerelt

üveg, porcellán és lámparaktáromra,

különösen

karácsonyi és ujévi ajándékok,

ebéd-, kávé-, tea- és mocca-készletek

☞ mélyen leszállított árak mellett kaphatók. ☞

Vendéglői berendezés jutányos árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

SCHERER M.

Épület-üvegezés, képkeretelés pontosan eszközöltetik.

Székek, alpacca evőeszköz, tükör, kép, mosdóállványok stb.

GERGUROV DÁNIEL ZOMBOR.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, Kossuth Lajos (fő) utca, saját hazamban 1824. év óta fenálló**

vas- és szénkereskedésemet

megnagyobbítottam és áruraktáromat gazdagon felszereltem. Az abban kapható vasárak a következők:

Vas- és ércárak. Lakatos, kovács és asztalos szerszámok. Gazdasági eszközök. Konyhaberendezések. Vasöntvények. Ekerészek. Tengelyek. Kocsivasalások. Nagy szerkovács árak. Kapák. Ásók és lapátok. Villák. Kaszák. Fűrészek és reszelők. Láncok. Szegek. Csavarok. Mérlegek. Ablak- és ajtóvasak. Butorvasalások. Lemezárak. Zománcozott bádog- és öntött vasedények. Öntött vas- és bádogkályhák.

A vaskereskedésem mellett be vagyok rendezkedve **HÁZI SÜRGÖNYÖK BERENDEZÉSÉHEZ** szülkséges **ÁRUKKAL**, azonkívül **ÁLANYOZOTT GYÁRTMÁNYOKKAL**.

Üzletem továbbra is megmarad a **belföldi kőszén, porosz diószén, faszén és légszeszgyári pír (coax) szén** megrendelési helye és raktára. ☞

Végül azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a világhírű

*--5

Beck, koller és Társa

bécsi, berlini és londoni cégnek vegyészeti festék-, termény- és kencegyártmány

főraktára nálam lett berendezve és így e szakmába vágó összes árak nálam beszerezhetők, u. m.:

Olajok és kencek, olajmázak, ultramarin különlegességek, kék, barna, vörös, zöld, sárga, szürke, fekete, fehér és bronzfestékek, zománomáz festékek, szobapadló festékek, szobapadló kenőcsök, szerszámok, folyékony fapáncok, olaj- és kátrány festékek, időváltásnak ellentálló homlokzat festékek. ☞ Esetek első minőségben. ☞

☞ Mindezen árak nálam **gyári áron** kaphatók, azok valódisága és tartósságáért kezeskedem. ☞

Midőn a házam és személyem iránt eddig tanusított igaz jóindulatukért őszinte köszönetet mondok, kérem, hogy ezen jóindulatukkal a jövőben is kitüntetni és az újjászervezett üzletemet magas pártfogásukba venni sziveskedjenek.

Kitünő tisztelettel

Gergurov Dániel.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

<p>INGYEN és bérmentve</p> <p>„Az Ujság” minden előfizetője kivétel nélkül megkapja „Az Ujság” politikai napilap</p> <p>*NAGY KÉPES NAPTÁRÁT.*</p> <p>Az Ujság husvétii ajándéka a Herczeg Ferenc album lesz.</p> <p>Állami, megyei, városi tisztviselők, lelkészek, tanárok, tanítók „Az Ujság”-ot kedvezményes, havi 2 korona árban kapják.</p> <p>Megrendelő cím: AZ UJSÁG KIADÓHIATALA BUDAPEST, KEREPESI-UT.</p>	<p>„Az Ujság” előfizetési ára:</p> <p>1 hóra..... 2-40 1/4 évre..... 7- 1/2 évre..... 14- 1 évre..... 28-</p>	<p>Ujévre!</p> <p>Francia és magyar COGNAC LIQUEUR</p> <p>stb. 3-2</p> <p>ifj. Heindlhofer Róbert tűszer-, esemege- és festékkereskedésbe ZOMBOR-AN.</p>
---	---	--

Csinos béli meghívók.

Műsorok.

Táncrendek.

Falragaszok.

Megrendelhető:

Syors és pontos kiszolgálás.

Bittermann Nándor és Fia
kö- és könyvnyomdájában

Méltányos árak.

Zomborban.

Korosolyákból nagy raktár!!!

A trieszti linoleum-gyár képviselőjét

megnyertük, módunkban van tehát a n. é. közönségnek a **valódi linoleumot hallatlan olcsón** ajánlani. A valódi linoleum (parafa-szőnyeg) nem tévesztendő össze az eddig általánosan ismert viaszos vászon futóval; **nálunk** csak annyi, mint a viaszos **tartósabb, elegánsabb és szebb** a linoleum ára **vászoné, de használatban** s ennek köszönheti nagy elterjedtségét: előkelő úrilakokban, pénzügyintézetek, színházak-, szállodák-, kórházak- és vasúti kocsikban.

Izléses mintájú futók és szőnyegek nagy választékban.

Érdeklődőknek alaposan ismertető füzetek rendelkezésre állanak.

Ez alkalommal felhívjuk a n. é. közönség figyelmét óriási raktárunkra.

A férfi és női divatcikkelt, berndorfi alpaca- és chinaezüst használati és dísz- tárgyak, karlsbadi porcellán szervizek, Ditmár-féle villanylámpák, bel- és külföldi gyermekjátékok, utazócikkelt, esőernyők, kezttyűk stb. stb. a legkényesebb ízlést is kielégítik.

Az elegáns úri világnak b. figyelmébe ajánljuk **valódi angol** nyakkendőinket, valamint fehérneműraktárunkat.

Mindennemű díszműtárgyak karácsonyi és alkalmi ajándéknak.

Grammophonok „Odeon” lemezekkel, egy lapon két felvétel.

Számos látogatást kér

mély tisztelettel

GOLDFÁHN SÁNDOR ÉS FIA
ZOMBOR, KOSSUTH LAJOS-UTCA.

20-18

Sétapálcák, borostyánszipkák, tajtékpipák, gyermekkocsik.